

Asia: VN/6436/2019

**Luonnos hallituksen esitykseksi laeiksi vaarallisten kemikaalien ja räjähteiden käsittelyn turvallisuudesta annetun lain muuttamisesta ja turvallisuusselvityslain 19 §:n muuttamisesta turvauhkiin varautumiseksi**

**Lausunnonantajan lausunto**

**Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään**

Säteilyturvakeskus (STUK) esittää lausuntonaan seuraavaa:

Turvauhan määritelmässä edellytetään, että kysymys on laissa rangaistavaksi säädetystä toiminnasta. STUK ehdottaa harkittavaksi, onko turvauhan käsitteen piiriin tarpeellista sisällyttää myös sellaisia tekoja tai laiminlyöntejä, jotka eivät lain mukaan ole rangaistavia. Esimerkiksi henkilö, jolla on luvallinen pääsy kemikaaleihin ja räjähteisiin (ns. insider), voi aiheuttaa vaaratilanteita huolimattomalla tai ohjeiden vastaisella toiminnallaan ilman, että kysymys on rangaistavaksi säädetystä teosta.

1. lakiehdotuksen 12 a §:ssä edellytettäisiin, että järjestelmät eivät voi joutua tiettyyn häiriötilaan. Häiriötilaan joutumisen todennäköisyyden on jo suunnitteluvaiheessa oltava nolla. Säännös vaikuttaa ehdottomalta, ja aiheuttaa pohdintoja siitä, miten vaatimuksen voi käytännössä täyttää ja osoittaa täyttyvän. Vaatimuksen ehdottomuutta voisi lieventää esimerkiksi säännöksellä siitä, että tällaiseen häiriötilaan joutuminen on suurella varmuudella estetty tai että estämiseen olisi tehtävä se, mitä käytännöllisin toimin on mahdollista.

Lakiehdotuksen 16 §:ssä säädetään käytännön turvajärjestelyistä. STUK haluaa tuoda tässä yhteydessä esiin, että ydinenergialainsäädännössä (YVL A.11, 341) toiminnanharjoittajalle asetetaan vaatimus laatia turvajärjestelyihin liittyvistä tilanteista tapahtumailmoituksia ja varmistaa valvontatietojen tallennus. Tämän tyyppisillä vaatimuksilla voidaan tukea toimintaan kohdistuvien rikosten selvittämistä.

STUK ehdottaa lisäksi harkittavaksi, olisiko tarpeellista säätää toiminnanharjoittajalle velvoitteita turvallisuusjärjestelyjen ja muiden sensitiivisten tietojen suojaamisesta, vaitiolosta sekä tällaisten velvoitteiden vastaisen toiminnan rangaistavuudesta. Vrt ydinenergialain 78 §.

Mäki Johanna  
Säteilyturvakeskus

Haataja Ville  
Säteilyturvakeskus